

Academics for development

‘Lokaal ondernemerschap is de beste manier om de armoedecyclus in het Zuiden te doorbreken’

Films zoals "The Wolf of Wall Street " (zie ook p. 54) zorgen ervoor dat economen en bedrijfseconomen soms het imago van koude geldwolven toegeschreven krijgen. Uiteraard is dat een cliché dat zeer mooi weerlegd wordt door de pas opgestarte studentenorganisatie Academics for Development (AFD). AFD bewijst dat studenten een verschil kunnen maken in het Zuiden en dat ook economen een sociaal engagement kunnen combineren met ondernemerschap, Laurens De Poorter (voorzitter AFD) en Bram Van Meldert (projectcoördinator) leggen uit of hoe profit en social profit perfect kunnen samengaan.

WAT IS AFD PRECIES?

Laurens: Academics for Development heeft als doel om zoveel mogelijk studenten de kans te geven een steentje bij te dragen in het Zuiden. Dit doen we in de eerste plaats via onze projecten. Hierbij werkt een multidisciplinair team een heel jaar samen aan een probleem van een NGO, om vervolgens in de zomer hun oplossing werkelijk tot uitvoering te brengen in het Zuiden. Dit jaar zijn er projecten in Senegal, Venezuela en Peru. Voor studenten biedt een AFD-project een combinatie van drie interessante factoren: ten eerste wordt theoretische kennis in de praktijk omgezet, ten tweede biedt een AFD-project een internationale ervaring en tot slot de mogelijkheid om social impact te realiseren in het Zuiden. Daarnaast zet AFD zich in om de Leuvense student vertrouwd te maken met concepten zoals social entrepreneurship, social profit en microfinance door het organiseren van lezingen, debatten en workshops.

EN WANNEER EN HOE IS AFD ONTSTAAN?

Laurens: In 2012 ben ik zelf als ingenieursstudent via Humasol naar Peru geweest om een windmolen te bouwen en een waterkrachtcentrale te repareren. Vrienden die aan de FEB studeerden, vonden het heel jammer dat er geen vergelijkbare initiatieven bestonden voor niet-ingenieursstudenten. Economiestudenten kunnen immers ook veel betekenen in het Zuiden. Ondernemerschap heeft een enorm potentieel om de cyclus van armoede te doorbreken aangezien mensen zelf het heft in eigen handen gaan nemen. Aangezien een vriend van mij op dat moment in het bestuur van AFC stapte, kreeg ik voor het eerst het idee van "Academics for the South". Ik was toen

tijdens de blok al mails aan het sturen naar microfinancieringsinstellingen om hen te overtuigen om economiestudenten de kans te geven lokale ondernemers in het Zuiden te helpen. Aangezien ik geen positief antwoord kreeg werd het idee in de koelkast gezet toen ik op Erasmus vertrok. Toen ik het idee bijna een jaar later uiteenzette aan het bestuur van AFC was iedereen superenthousiast en kwam het allemaal plots in een stroomversnelling terecht. AFC heeft geïnteresseerde leden vervolgens proberen overtuigen om mee AFD uit de grond te stampen als zusterorganisatie van AFC. Zo zijn er vrij snel mensen zoals Bram bijgekomen. Het was wel een hectische periode omdat ik op dat moment in Londen zat. Ik had mijn medebestuurders zelfs nog nooit gezien, alles verliep via Skype en mail.

Bram: Het was inderdaad wel vrij hectisch en praktisch nogal moeilijk. Laurens zat in Londen, ik zat in Senegal, andere medeoprichters hadden stages. Evident was het zeker niet. Maar via mail en skype zijn we begonnen met het opstellen van een business plan, haalden we projecten binnen, schreven we de statuten, enzoverder. Na de zomer waren we allemaal in Leuven en hebben we de puzzelstukjes van de zomer in elkaar gelegd. Daarna zijn we er nog twee weken gewoon superhard tegenaan gegaan. Na een prachtige promocampagne was er een goede opkomst voor onze infomomenten en waren we vertrokken.

WAT ZIJN DE ALGEMENE DOELSTELLINGEN VAN AFD?

Bram: AFD gelooft heel sterk in sociaal ondernemerschap om de armoedecyclus te doorbreken. Volgens ons is ondernemer-

schap een zeer goede manier om aan ontwikkelingssamenwerking te doen, de lokale bevolking de mogelijkheid geven om het heft in eigen handen te nemen en op die manier een lokale economie draaiende te krijgen. Lokale ondernemingen trekken de lokale economie op gang en op die manier kunnen lokale ondernemers bijdragen tot de ontwikkeling van een bepaald gebied. Zeker als die ondernemingen bv. bijdragen tot de elektrificatie van een gebied. Zoiets heeft enorm veel sociale waarde. Hierbij gaat het om een onderneming die niet gewoon winst wil maken maar die naast een winstdoelstelling ook een sociaal doel heeft. Er is niets mis met winst maken, maar je kan ook winst maken en ondertussen een sociaal doel beogen. Dat is bij de twee organisaties die we in Senegal en Peru aan het oprichten zijn het geval: het voorzien van elektriciteit voor de lokale bevolking met hernieuwbare energiebronnen. Die effecten zijn ook direct merkbaar: mensen hebben 's avonds licht om te studeren of voor andere activiteiten, voelen zich veiliger,... Er zijn vele sociale effecten bij de elektrificatie van een gebied. Vanuit het Noorden helpen we bij het oprichten, maar het is vooral belangrijk dat de lokale ondernemer dit verder draagt. Een project is voor ons pas geslaagd wanneer het zelfstandig financieel zin kan hebben. We willen ook aan de studenten bewijzen dat je bv. ook carrière kan maken in sociaal ondernemen. Ook de ngo's hebben managers nodig met een academische opleiding.

HOE WORDT IN DE PRAKTIJK AAN EEN PROJECT GEWERKT?

Bram: In alle projecten werkt een multidisciplinair team een heel jaar in de eigen studentenstad aan een probleem van een ngo om dan in de zomer naar het Zuiden te gaan en die oplossing in werkelijkheid te realiseren. De projecten beginnen in oktober en worden begeleid door ex-projectstudenten. Zo'n multidisciplinair team is zeer belangrijk. We werken meestal wel rond economische thema's en ondernemerschap, dus de link met de FEB is er meteen. Maar om de problemen op te lossen zijn niet alleen economen nodig, maar ook ingenieurs, juristen, enz. We hebben dus een goede mix van talent en kennis nodig in zo'n team.

HOEVEEL STUDENTEN ZITTER ER IN EEN MULTIDISCIPLINAIR TEAM?

Bram: Vijf, en dit is zo voor alle projecten. Dat is ook voor een project een goede balans. Anders wordt het moeilijk werkbaar.

Bram Van Meldert

Laurens De Poorter

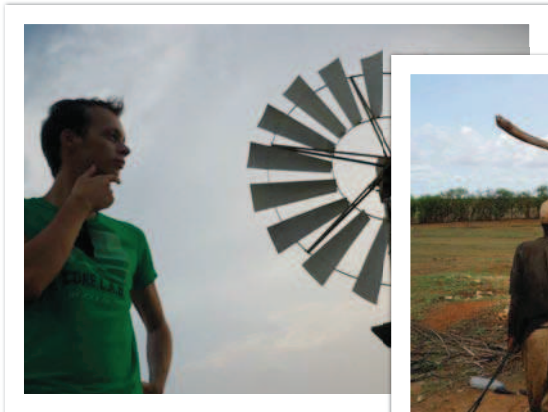
Laurens: Inderdaad. Waar we in willen groeien is het aantal projecten en niet de huidige groepen groter maken. Uiteindelijk willen we natuurlijk ook niet zodanig groeien dat we niet de kwaliteit kunnen leveren. We willen zeker het aanbod niet groter maken dan de vraag omwille van het engagement dat je ervoor moet aangaan. Het vergroot ook de werkdruk natuurlijk als student, maar de voldoening is zeer groot achteraf.

HOE GEBEURT DE SELECTIE VOOR DE PROJECTEN?

Bram: Op onze infodag in oktober konden geïnteresseerden langskomen om te horen wat onze projecten zijn en wat AFD juist is. We hebben ook een promotiecampagne gedaan, waar onder andere ook de FEB aan heeft geholpen door een mailing naar de studenten uit te sturen. Nadien konden mensen hun cv en motivatiebrief insturen. Na een eerste selectie hebben we dan op basis van een interview de finale selectie doorgevoerd en de teams samengesteld. Vooral de motivatie was belangrijk. Het belangrijkste was ook om te zien of de geïnteresseerden het engagement dat gevraagd wordt correct konden inschatten.

WAT ZIJN DE DRIE PROJECTEN?

Laurens: Ten eerste Peru. Het project voor AFD is dat we een business plan opstellen voor een onderneming of coöperatieve die hydroëlektrische installaties gaat bouwen in geïnteresseerde dorpen waar momenteel geen elektriciteit is. Er zal naar extra (lokale) partners gezocht worden die de continuïteit op lange termijn zullen garanderen of helpen met de opstart. In de zomer gaan de studenten ter plaatse om in te schatten wat de vraag is en welke mensen ze moeten verbinden om de onderneming tot stand te brengen opdat er een wisselwerking zou zijn tussen drie partijen: de bouwer van de installaties, de financiers en de dorpen. Humasol gaat dit jaar ook een nieuwe hydro-turbine bouwen en de studenten zullen met het Humasol-team gaan samenwerken om de installatie van een turbine in kaart te brengen en de know-how van Humasol duurzaam over te brengen.

Bram: In Senegal gaat het ook om elektrificatie via zonne-energie. Bedoeling is om mensen een lening te laten aangaan voor een solar home system om dat op drie jaar te laten afbetalen. Probleem is dat die drie partners waar Laurens het over had elkaar niet vinden. Het project voor de studenten is dan om ervoor te zorgen dat de drie partners samengebracht worden om op die manier de rurale elektrificatie via solar home systems een beetje op gang te trekken. We willen dit jaar een proefproject starten waarbij er een aantal installaties geplaatst worden om dan na te gaan hoe de opvolging kan gebeuren.

Laurens: Het derde project is onder begeleiding van Bello Belgo in Venezuela. Zij proberen in Caracas in de sloppenwijken jongeren op te leiden in een veilige omgeving, de zogenaamde Safe Havens. Het doel van AFD is om die safe havens self-sustainable te maken. Bello Belgo wil niet 1 bepaalde sloppenwijk aanpakken, zij willen net in alle sloppenwijken kinderen dezelfde kansen geven. Op korte termijn willen ze veel van die safe havens creëren. En dan hebben ze niet het geld om die in de toekomst te blijven onderhouden. Dus wij willen in die safe havens ondernemerschap bijbrengen en helpen bij het opstarten van projecten en ondernemingen om zo te helpen die safe havens te laten blijven bestaan voor de generaties na hen.

HOE ZIET ZO'N PROJECTJAAR ER DAN IN DE PRAKTIJK PRECIËS UIT?

Bram: Het team van studenten wordt begin oktober gerecrueteerd. Heel het jaar door werken ze aan het project en hebben ze op geregelde momenten deadlines waarbij het team presentaties geeft aan het bestuur van AFD en aan de partner die meewerkt. De projectcoördinator, een ex-projectstudent, zit op wekelijkse basis samen met de studenten en begeleidt hen naar die deadlines toe. Hij kijkt welke vooruitgang ze boeken en welke stappen dienen genomen te worden en coacht hen grondig. In de zomer wordt dan ter plaatse gegaan en dan wordt het project afgerond. Nadien wordt een verslag opgesteld met een presentatie naar het bestuur toe met de next steps zodat er een continuïteit kan zijn qua ervaring voor de vervolprojecten.

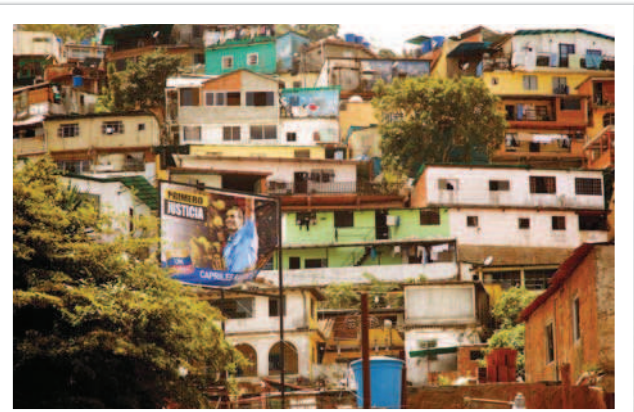
ZIJN JULLIE NOG OP ZOEK NAAR ANDERE PARTNERS?

Bram: De drie projecten die we nu hebben, lopen hoogstwaarschijnlijk door in een vervolproject. Dus de samenwerking

met Humasol en Bello Belgo blijft. Daarnaast zijn we nog op zoek naar partners om andere projecten te kunnen aanbieden. Het gaat dan om een Belgische ngo of vereniging die in het Zuiden actief is qua ontwikkelingssamenwerking en die met een concrete vraag zit die uitgewerkt kan worden. Er moet ook de overtuiging zijn dat Belgische studenten vanuit hun academische vorming een meerwaarde kunnen bieden in het kader van sociaal ondernemerschap.

Laurens: Een eerste belangrijke parameter is dat de potentiële partner al effectief werkzaam is geweest ter plaatse en dat het niet om een louter theoretisch vraagstuk gaat. We willen de studenten ook echt de kans geven om impact te hebben. Een tweede criterium is dat tijd vrijgemaakt kan worden om de studenten de nodige informatie en feedback te bieden. Tot slot vragen we ook aan elke projectpartner om de nodige financiële middelen ter beschikking te stellen om alle kosten die gepaard gaan met het project te kunnen dekken. We zoeken dus geëngageerde partners.

Bram: AFD levert dan de expertise en de tijd van de studenten om een vraag uit te werken en succesvol te maken. Wij begeleiden de studenten niet alleen in hun project, maar ook in zaken zoals het inbrengen van het project in hun curriculum en het aanvragen van beurzen voor persoonlijke kosten. Bovendien ondersteunen we de partners door het aanvragen van GROS-beurzen om de kosten van de projecten te helpen dekken.

Laurens: Het gaat dan uiteraard enkel om projectkosten. De persoonlijke kosten zoals de vliegtickets worden gedragen door de student zelf. Belangrijk voor de studenten is wel dat de lokale partner de studenten op een veilige manier kan ontvangen. En dat die zorgt voor een dak boven het hoofd van de studenten zonder dat ze ervoor moeten betalen.

ZOEKEN JULLIE OOK NOG PARTNERS IN DE VORM VAN EEN SPONSORSHIP?

Bram: AFD heeft zelf ook kosten te dragen in haar werking en daar springen de projectpartners uiteraard niet voor in. Daar zijn we dan inderdaad op zoek naar bedrijven die een social sponsorship willen aangaan, die AFD genegen zijn of die geïnteresseerd zijn in de kwaliteiten van onze studenten.

Laurens: AFD heeft twee serieuze troeven voor partners. Ten eerste komen ze in contact met ambitieuze en gemotiveerde studenten vanuit verschillende opleidingen die op een gegeven moment ook op de arbeidsmarkt komen. Ten tweede kunnen ze zich met de sociale impact die wij door hun steun kunnen realiseren, profileren naar studenten als bedrijven die duurzame ontwikkelingssamenwerking belangrijk vinden. Toch mogen we niet vergeten dat ook particulieren op de donatiepagina van onze site een vrije bijdrage kunnen doen.

Alle hulp is welkom. En we zoeken daarbij niet alleen naar financiële steun. Een sponsorship voor een bedrijf kan ook betekenen om opleidingen te voorzien of consulting aan te bieden aan de projectteams. Zo zijn we nog op zoek naar partners die kunnen helpen bij problemen binnen hun expertisegebied en waar wij vaak mee in aanraking komen, zoals bijvoorbeeld microfinance. Een adviserende rol hierin kan ook zeker nuttig zijn voor ons.

Een projectstudente aan het woord

Klara ging na het middelbaar onderwijs een jaar op culturele uitwisseling naar Argentinië. Nu wil ze iets teruggeven ...

Mijn verblijf in Latijns-Amerika was een fantastische ervaring, maar het deed me ook met eigen ogen zien dat er op sociaal gebied nog heel wat verandering nodig is in het Zuiden. De kans om met de kennis die ik in mijn bachelor Handelsingenieur verworven heb sociale impact te hebben in het Zuiden, wou ik dan ook met beide handen grijpen. Het AFD-project brengt mijn passie voor Latijns-Amerika samen met de behoefte om iets te veranderen in de zuidelijke helft van onze wereldbol en met mijn ambitie om beter voorbereid te zijn op een intrede op de arbeidsmarkt.

WAT HEB JE NU AL GELEERD? WAT HEEFT HET JE PERSOONLIJK AL BIJGEDRAGEN? ZIJN JE VERWACHTINGEN TOT DUSVER INGELOST?

Het project in Venezuela vergt veel creativiteit. Er is geen optimale oplossing, het komt er eerder op neer om de beste uitwerking te zoeken rekening houdend met alle uitzonderlijke externe factoren en beperkingen, en dat zijn er in Venezuela heel wat. Dit staat in groot contrast met mijn theoretische opleiding Handelsingenieur, en was precies waar ik naar op zoek was toen ik me inschreef voor een AFD-project: mijn in theorie vergaarde kennis toepassen in de praktijk. De grote hoeveelheid creativiteit die vereist is voor het project vraagt om intensief teamwork, aangezien elk teamlid een andere kijk heeft op bepaalde situaties, mede doordat het projectteam is samengesteld uit studenten met verschillende opleidingen. Persoonlijk had ik weinig ervaring met werken in teamverband. AFD geeft me de kans om deze noodzakelijke vaardigheid verder te ontwikkelen.

HOE KIJK JE VOORUIT NAAR WAT NOG REST VAN HET PROJECT EN DAN VOORAL DE ZOMER?

In de komende twee maanden valt er nog heel wat werk te verzetten binnen ons project. De huidige situatie in Venezuela vormt daarbij nog een extra uitdaging. Het ultieme doel van het Embajadas project is beloftevolle jongeren extra kansen te bieden. Indien we er als AFD-team in slagen om hieraan een steentje bij te dragen, zullen we tevreden zijn.

Klara Rolles, 1e Master HIR

HOE VERLOOPT DE SAMENWERKING MET DE FEB?

Bram: Heel goed. We zijn zeer gelukkig met de manier waarop de FEB ons ondersteunt.

Laurens: De decaan was van bij het begin laaiend enthousiast en heeft ons ook meteen in contact gebracht met Nathalie Jans en Katrien Van Valckenborgh om studenten de mogelijkheid te geven om studiepunten te krijgen voor hun project bij AFD.

Bram: Belangrijk is dat op die manier AFD erkend wordt als een waardevol iets binnen het curriculum. Het zorgt er ook voor dat men in aanmerking kan komen voor een VLIR-UOS-beurs om de persoonlijke kosten te helpen dekken. Bovendien ben je als student ook meteen verzekerd.

Laurens: We worden ook logistiek ondersteund in de zin dat we gebruik mogen maken van de lokalen in Huis De Munter voor onze events. Ook bij de communicatie naar de studenten worden we gigantisch ondersteund. Da's een enorme hulp voor ons en zonder die hulp zouden we nooit staan waar we nu staan.

WELKE HINDERNISSEN HEEFT AFD MOETEN OVERWINNEN?

Bram: Zoals alle beginnende organisaties moesten er een aantal kinderziektes overwonnen worden, maar het voornaamste was gebrek aan naambekendheid en deuren die moeilijk opengingen om zelfs maar het concept te mogen uitleggen.

Laurens: Ook bij het samenstellen van het bestuur was dat zo. Je vraagt een enorm engagement aan mensen voor iets wat geen zekerheid tot slagen heeft of dat vroeger stopgezet zou kunnen worden. We willen AFC, Humasol en Bello Belgo daarom nog eens expliciet bedanken dat zij van in het begin in ons geloofd hebben en dat zij ons blijven ondersteunen. Zonder hen was dit nooit gelukt.

AFD zoekt nog altijd sponsors om haar werking mogelijk te maken.

Wie geïnteresseerd is kan contact opnemen met Laurens De Poorter via laurens@academicsfordevelopment.be

Voor meer info: kijk zeker op www.academicsfordevelopment.be

De economische impact van staatshervormingen?

De loonkosten?

De superlonen van CEOs? Telkens lijkt wat economen daarover zeggen diametraal tegenovergesteld.

'Weten ze het zelf nog wel?' Nochtans slaan wij niet wild om ons heen. Alles hangt af van de context.

Economen geraken het nooit eens, zo besloot Kaaiman gisteren in de Tijd. Voor buitenstaanders heeft hij een punt: De ene groep economen pleit voor saneringen, de andere voor het Keynesiaanse recept dat door een verhoging van de overheidsuitgaven de consumptie ondersteunt. Volgens sommigen zijn de loonkosten te hoog en verliezen we daardoor aan concurrentiekracht, volgens anderen spelen ze geen rol en is er geen groot probleem met de Belgische economie.

En onlangs zei Paul De Grauwe dat de verschillende staatshervormingen in België geen effect hebben gehad op economische groei, of toch? De nobelprijs economie 2013 werd toegekend aan Eugene Fama, Robert Schiller en Lars Peter Hansen. Vooral het feit dat Fama en Schiller samen de prijs kregen was een verrassing, beiden hebben ze zonder twijfel hoogstaand academisch onderzoek op hun palmares staan, maar hun onderzoeksresultaten staan diametraal tegenover elkaar. Fama is de grondlegger van de 'efficiënte markthypothese', de theorie die aangeeft dat beurskoersen alle beschikbare informatie bevatten zodat het onmogelijk is om de beurs te kloppen op een systematische manier. Maar Schiller toont daarentegen aan dat markten vooral door emotie gedreven zijn en niet door rationele modellen, waardoor 'bubbles' ontstaan. Hebben ze dan beiden gelijk? Inderdaad!